

NOTA PRASOWA

*POLSKA
na 54. Międzynarodowej
Wystawie Sztuki w Wenecji
la Biennale di Venezia*

la Biennale di Venezia

54. Esposizione
Internazionale
d'Arte

Partecipazioni nazionali

Yael Bartana

...i zadziwi się Europa

*And
Europe
will be
shunned*

54. Międzynarodowa
Wystawa Sztuki w Wenecji
ILLUMInations / ILUMInacje

la Biennale di Venezia

54. Esposizione
Internazionale
d'Arte

Partecipazioni nazionali

WENECJA
4.06 – 27.11.2011

DYREKTOR
Bice Curiger

ORGANIZATOR
Fondazione La Biennale di Venezia

STRONA INTERNETOWA
www.labiennale.org
www.labiennale.art.pl

★

DNI PRASOWE
1–3.06.2011

OTWARCIE WYSTAWY
W PAWILONIE POLONIA
2.06.2011, godz. 16.30

KOMISARZ PAWILONU
POLONIA
Hanna Wróblewska

KURATORZY
Sebastian Cichocki, Galit Eilat

ARTYSTKA
Yael Bartana

ASYSTENT KOMISARZA
Joanna Waśko

ARCHITEKTURA WYSTAWY
Oren Sagiv

OPRACOWANIE GRAFICZNE
Guy Saggee & Avihai Mizrahi
(*studio Shual*)

ORGANIZATOR WYSTAWY
W PAWILONIE POLONIA
Zachęta Narodowa Galeria Sztuki

Udział Polski
w 54. Międzynarodowej
Wystawie Sztuki w Wenecji
finansuje Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego
Rzeczypospolitej Polskiej

★

KONTAKT DLA PRASY
rzecznik@zacheta.art.pl

ZDJĘCIA DLA PRASY
[ftp.zacheta.art.pl](ftp://ftp.zacheta.art.pl)
użytkownik — *prasa*
hasło — *wystawa*
folder — *Biennale 2011*

PATRONAT MEDIALNY
Gazeta Wyborcza,
TOK FM, The Warsaw Voice,
Stolica, Arte@Business,
Artinfo.pl

Wystawa

Na wystawę *...i zadziwi się Europa* składa się trzyczęściowa instalacja wideo izraelskiej artystki Yael Bartany. To pierwszy przypadek w historii polskiego udziału w biennale, aby Polskę reprezentował twórca z innego kraju. Głównym tematem filmowej trylogii Yael Bartany, w skład której wchodzi prace *Mary Koszmary* (2007), *Mur i wieża* (2009) i *Zamach* (2011), jest działalność Ruchu Odrodzenia Żydowskiego w Polsce, stworzonego przez artystkę ruchu politycznego stawiającego sobie za cel powrót ponad trzech milionów Żydów do ojczyzny ich przodków. Akcja filmu Bartany rozgrywa się w symbolicznej przestrzeni pełnej blizn po konfliktach etnicznych i wojnach. Splatają się tu ze sobą wątki dotyczące izraelskiego ruchu osadniczego, syjonistycznych marzeń, antysemityzmu, Holocaustu i palestyńskiego prawa do ziemi. Integralną częścią projektu Bartany jest stworzenie fundamentów realnego ruchu społeczno-politycznego.

Mary Koszmary — pierwsza część trylogii — koncentruje się na złożonych relacjach pomiędzy Żydami, Polakami i innymi europejskimi nacjami w dobie globalizacji. Młody aktywista, grany przez Sławomira Sierakowskiego (założyciela i redaktora naczelnego „Krytyki Politycznej”), wygłasza przemówienie na pustym Stadionie Dziesięciolecia. Wzywa trzy miliony Żydów do powrotu do Polski. Odwołując się do modelu i estetyki filmów propagandowych z czasów ostatniej wojny, film porusza zagadnienia antysemityzmu i ksenofobii we współczesnej Polsce, tęsknoty za żydowską przeszłością wśród liberalnej polskiej inteligencji, przywołuje także syjonistyczne marzenia o powrocie do Izraela.

Yael Bartana: „To bardzo uniwersalna historia; podobnie, jako rodzaj społecznego laboratorium, traktowałam we wcześniejszych pracach Izrael, zawsze przyjmując perspektywę przybysza. To mechanizmy i sytuacje, które można zaobserwować na całym świecie. Moje ostatnie prace nie są tylko opowieścią o dwóch nacjach — Polakach i Żydach. To uniwersalny obraz niemożności życia razem”.

Drugi film wchodzący w skład trylogii — *Mur i wieża* — zrealizowany został na warszawskim Muranowie, gdzie zbudowano „pierwszy kibuc w Europie”, będący rekonstrukcją fragmentu prowizorycznego osiedla, jakie żydowscy osadnicy wznosili podczas arabskiej rewolty lat 1936–1939 roku w czasach Brytyjskiego Mandatu Palestyny. Kibuc w centrum Warszawy wydaje się być egzotyczną strukturą, pomimo że ulokowany został w miejscu stanowiącym niegdyś część „żydowskiej dzielnicy mieszkaniowej”, a następnie getta. Film nawiązuje do heroicznych przedstawień żydowskich osadników, budujących państwo Izrael: pięknych i silnych mężczyzn i kobiet. Ukazywano ich jako pełnych determinacji pionierów, którzy pomimo najbardziej niesprzyjających warunków kolektywnie budowali domy, uprawiali ziemię, uczyli się, wychowywali dzieci, dzielili się dobytkiem i odbywali ćwiczenia

Mary Koszmary, 2007

*Dzięki uprzejmości Annet Gelink Gallery, Amsterdam i Fundacji Galerii Foksal, Warszawa
Fotografia z planu: Piotr Trzebiński*

wojskowe, by mężnie odeprzeć ataki wroga. Artystka wskrzesza w swoich pracach ten bezpowrotnie utracony świat, w całkowicie odmiennej konfiguracji politycznej i geograficznej początku XXI wieku. „Przywołuję przeszłość, czas socjalistycznej utopii, młodości i optymizmu — czas, kiedy naprawdę próbowano zrealizować modernistyczny ideał budowy nowego świata” — mówi Bartana.

W swym najnowszym, wieńczącym trylogię filmie *Zamach* (którego premiera odbędzie się podczas weneckiego biennale oraz równolegle w Zachęcie Narodowej Galerii Sztuki), Yael Bartana poddaje „ostatecznemu sprawdzianowi” marzenia o zbudowaniu wielonarodowej wspólnoty, nowego społeczeństwa polskiego. Film rozgrywa się w niedalekiej przyszłości, podczas ceremonii pogrzebowej lidera Ruchu Odrodzenia Żydowskiego w Polsce, który ginie z rąk nieznanego zamachowca. Poprzez symboliczną śmierć lidera scalony zostaje mit nowego ruchu politycznego, którego działalność stanowić może konkretny projekt, możliwy do wdrożenia w najbliższej przyszłości w Polsce, Europie czy też na Bliskim Wschodzie.

Projekt Yael Bartany (filmy oraz podwaliny ruchu politycznego) to eksperymentalna forma grupowej psychoterapii, podczas której narodowe demony budzone są i wywlekane na światło dzienne. Abstrahując od złożonego obrazu stosunków polsko-żydowskich, jest to uniwersalna opowieść o gotowości na przyjęcie obcego i problemie integracji kulturalnej, w niestabilnym świecie w czasach politycznych rewolt. Bartana bada reakcje na powrót „dawno niewidzianego sąsiada” i wskrzesza zapomniany motyw alternatywnych lokalizacji państwa Izrael (jak np. Uganda), rozważanych niegdyś przez syjonistów.

Prace na wystawie

Yael Bartana, *Mary Koszmary*, 2007, Super 16 mm przeniesiony na Blu-Ray, dzięki uprzejmości Annet Gelink Gallery, Amsterdam i Fundacji Galerii Foksal, Warszawa

Yael Bartana, *Mur i wieża*, 2009, RED przeniesiony na HD, dzięki uprzejmości Annet Gelink Gallery, Amsterdam i Sommer Contemporary Art, Tel Awiw

Yael Bartana, *Zamach*, 2011, RED przeniesiony na HD, dzięki uprzejmości Annet Gelink Gallery, Amsterdam i Sommer Contemporary Art, Tel Awiw

Mur i wieża, 2009

*Dzięki uprzejmości Annet Gelink Gallery, Amsterdam i Sommer Contemporary Art, Tel Aviv
Fotografia z planu: Magda Wunsche & Samsel*

Publikacja

Publikacja *A Cookbook for Political Imagination* [Polityczna wyobraźnia — książka kucharska] (2011) towarzyszy wystawie *...i zadziwi się Europa* w Pawilonie Polonia na 54. Międzynarodowej Wystawie Sztuki w Wenecji. Nie jest to tradycyjny katalog wystawy, lecz zbiór politycznych “przepisów” i “instrukcji”, podanych przez międzynarodową grupę ponad 40 autorów. Teksty zebrane w książce mają bardzo różny charakter i dotyczą szerokiego zakresu zagadnień: od manifestów, artystycznych projektów, fikcji literackich po praktykę legislacyjną, urbanistykę, identyfikację wizualną, przepisy kucharskie i konkretne wskazówki dla członków Ruchu. Jest to pierwsza książka opublikowana pod auspicjami Ruchu Odrodzenia Żydowskiego w Polsce. Jej redaktorami są kuratorzy wystawy: Sebastian Cichocki i Galit Eilat, projekt graficzny opracował Guy Saggee ze studia Shual (Tel Awiw). Na liście autorów znajdują się m. in.: Gish Amit, Yazid Anani, Ariella Azoulay, Marek Beylin, Achim Borchardt-Hume, Andrea Geyer, Anka Grupińska, Mika Hannula, Daniel Hendrickson, Rafał Jakubowicz, Wam Kat, Yuval Kremnitzer, Renzo Martens, Oliver Ressler, Sarah Rifky, Lia Perjovschi, Stefanie Peter & Philipp Goll, Avi Pitchon, Chantal Pontbriand, Ila Ben Porat, Steven ten Thije, James Trainor oraz kolektyw WHW.

Biografie

Artystka

Yael Bartana urodziła się w 1970 roku w Afuli w Izraelu. Zajmuje się filmem, fotografią, instalacjami wideo i dźwiękowymi. Jest autorką licznych wystaw indywidualnych, m.in. w PS1 w Nowym Jorku, Moderna Museet w Malmö, Center for Contemporary Art w Tel Awiwie, Kunstverein w Hamburgu, Van Abbemuseum w Eindhoven czy Fridericianum w Kassel. Brała udział w prestiżowych wystawach, takich jak Manifesta 4, Frankfurt (2002), 27. Biennale w São Paulo (2006) i documenta 12 w Kassel (2007). W swoich pracach realizowanych w Izraelu Bartana zajmowała się głównie problemem dotyczącym tego, w jaki sposób wojna, rytuały militarne i poczucie zagrożenia wpływają na codzienne życie. Od roku 2008 roku pracuje również w Polsce, tworząc projekty na temat historii stosunków polsko-żydowskich i jej wpływu na dzisiejszą tożsamość Polaków. Jest laureatką wielu nagród, m.in. Artes Mundi 4 (Walia, 2010), nagrody Anselma Kiefera (2003), Prix Dazibao (Montreal, 2009), Prix de Rome (Rijksakademie, Amsterdam, 2005), Dorothea von Stetten Kunstpreis (Kunstmuseum Bonn, 2005), Nathan Gottesdiener Foundation Israeli Art Prize (2007).

Mur i wieża, 2009

*Dzięki uprzejmości Annet Gelink Gallery, Amsterdam i Sommer Contemporary Art, Tel Aviv
Fotografie z planu: Magda Wunsche & Samsel*

Kuratorzy

Sebastian Cichocki jest głównym kuratorem Muzeum Sztuki Nowoczesnej w Warszawie. W latach 2005–2008 był dyrektorem programowym Centrum Sztuki Współczesnej Kronika w Bytomiu. W swoich projektach wystawienniczych i działalności wydawniczej odnosi się często do tradycji land-artowej i konceptualnej. Był kuratorem i współkuratorem takich wystaw jak: *Early Years*, KW Institute for Contemporary Art, Berlin (2010); *Daniel Knorr. Awake Asleep*, Pałac Kultury i Nauki w Warszawie (2008); *Monika Sosnowska. 1:1*, Pawilon Polski na 52. Międzynarodowej Wystawie Sztuki w Wenecji (2007); *Yane Calovski i Hristina Ivanoska. Oskar Hansen's Museum of Modern Art*, CSW Kronika, Bytom (2007); *Park Rzeźby na Bródnie*, Park Bródnowski, Warszawa (2009–2011); *Warszawa w budowie*, Muzeum Sztuki Nowoczesnej w Warszawie i przestrzeń publiczna Warszawy (2009, 2010). Autor tekstów krytycznych oraz fikcji literackich związanych ze sztuką. Jest redaktorem naczelnym kwartalnika humanistycznego „Format P”. Publikował m. in. w „Artforum”, „Cabinet”, „Mousse”, „Krytyce Politycznej”, „FUKT”, „Muzeum”, „Czasie Kultury”, „IDEA arts+society”, „Obiegu”, „Camera Austria”.

Galit Eilat jest autorką, kuratorką oraz założycielką i dyrektorem The Israeli Center for Digital Art w Holonie. Współredaktorka naczelną internetowego pisma artystyczno-kulturalnego „Maarav”, a także kuratorka gościnnie w Van Abbemuseum w Eindhoven. W swoich projektach odnosi się często do politycznej sytuacji na Bliskim Wschodzie, do aktywizmu, politycznej wyobraźni w sztuce. Wybrane wystawy (jako kurator lub współkurator): *Politics of Collection, Collection of Politics*, Van Abbemuseum, Eindhoven (2010); *The Real War*, z Seanem Snyderem, The Israeli Center for Digital Art, Holon (2010); *Evil to the Core*, The Israeli Center for Digital Art, Holon (2009–2010); *Never Looked Better*, Beth Hatefutsoth, Tel Awiw (2008–2009); *Chosen*, wspólny projekt Instytutu Sztuki Wyspa, Gdańsk i The Israeli Center for Digital Art, Holon (2008–2009); *Mobile Archive*, we współpracy z Hamburg Kunstverein; *Liminal Spaces*, objazdowe seminarium, Izrael i Palestyna (2006–2008); *People, Land, State*, The Israeli Center for Digital Art, Holon (2006); *This Is Not America*, Art Project Gallery, Tel Awiw (2006).

Yael Bartana
Foto: Daniel Meir

la Biennale di Venezia

54. Esposizione
Internazionale
d'Arte

Partecipazioni nazionali

AKREDYTACJA PRASOWA
www.labiennale.org/en/art/press

BIURO PRASOWE W WENECJI
La Biennale di Venezia
Architecture Press Office
Ca' Giustinian
San Marco 1364/a
30124 Venezia
tel. +39 041 5218 849
fax +39 041 5218 812
E-mail: infoartivisive@labiennale.org

PAWILON POLSKI
KONTAKT DLA PRASY
Marta Miś-Michalska
press@zacheta.art.pl
Joanna Waśko
j.wasko@zacheta.art.pl

ADRES ORGANIZATORA
Zachęta Narodowa Galeria Sztuki
pl. Małachowskiego 3
00-916 Warszawa
www.zacheta.art.pl
Tel. +48 22 55 69 600
Fax +48 22 827 78 86

Ruch Odrodzenia Żydowskiego w Polsce
התנועה להתחדשות יהודית בפולין
Jewish Renaissance Movement in Poland